

Milan Deskar-Škrbić*

MEĐUSOBNI ODNOS I ULOGA DRŽAVE I TRŽIŠTA U RAZVOJNOJ DRŽAVI

UDK / UDC: 321.01:339.13

JEL klasifikacija / JEL classification: O10, P00

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 1. rujna 2011. / September 1, 2011

Prihvaćeno za tisak / Accepted for publishing: 6. prosinca 2011. / December 6, 2011

Sažetak

Uloga države u gospodarstvu te odnos između tržišnih sila i državne intervencije i regulacije jedno je od temeljnih pitanja političke ekonomije. Od 1980-ih godina ekonomskom teorijom počinje dominirati neoklasična ideologija, a neoliberalizam postaje prevladavajuća doktrina većine razvijenih zemalja. S druge strane, raspad SSSR-a te iskustva zemalja južne Amerike i Afrike, ali i (jugo)istočne Europe idu u prilog stavu zagovornika neoliberalne doktrine kako etatizam najčešće rezultira ekonomskom, političkom i socijalnom nestabilnošću. Može se zaključiti kako u to vrijeme i prevladavajuća teorija, ali i realna iskustva, stvaraju uvjete za prihvaćanje stava da je za uspješan ekonomski rast i razvoj zemlje potrebno maskimalno ograničiti ulogu države i svesti njezine ekonomske funkcije na minimum. Međutim, postoje primjeri zemalja koje su svoje razvojne strategije utemeljile na skladnom odnosu i suradnji snažne države i slobodnog tržišta. U stručnoj se literaturi zemlje s ovakvim pristupom organizaciji gospodarskog sustava nazivaju razvojne države (eng. developmental states). Cilj je ovog rada pružiti sažeti prikaz razvoja ideje i koncepta razvojne države, objasniti njezine temeljne karakteristike te na temelju toga pokušati definirati odnos i ulogu države i tržišta u razvojnoj državi

Ključne riječi: država, tržište, razvojna strategija, socioekonomski razvoj, razvojna država.

---

* Autor je student diplomskog studija Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i demonstrator na Katedri za makroekonomiju i gospodarski razvoj te Katedri za financije

1. UVOD

Identificirati i razumjeti osnovne elemente ekonomskoga razvitka neke zemlje znači analizirati njezina ekonomska, politička, povijesna, socijalna i kulturološka obilježja. Zasebna grana ekonomije koja se bavi pitanjima ekonomskog razvitka naziva se ekonomika razvoja, a nastaje krajem 1950-ih. Iako se može reći da je Adam Smith bio prvi „ekonomist razvoja“ i da je njegovo djelo *Bogatsvo naroda* bilo prva rasprava o ekonomskom razvoju, sistematsko proučavanje problema i procesa ekonomskog razvoja u Africi, Aziji i Latinskoj Americi pojavilo se tek u posljednjih pet desetljeća 20. stoljeća (Todaro i Smith, 2006:7). U okviru ekonomskog razvoja Smithova je ideja slobodnog tržišta i minimalne državne intervencije i regulacije ponovno zastupljena unutar neoklasične revolucije koja teorijom razvoja počinje dominirati 1980-ih godina. Zagovornici ove teorije promoviraju liberalizaciju, deregulaciju i privatizaciju kao temeljne preduvjete gospodarskog rasta, a kao najbolje primjere uspjeha takvog modela zagovornici ove teorije navode četiri istočnoazijske zemlje: Tajvan, Južnu Koreju, Singapur i Hong Kong. Upravo su ovi primjeri izazvali veliku pozornost teoretičara razvoja koji su pokušali dati alternativno objašnjenje modela rasta tzv. azijskih tigrova. Ono se temelji na konceptu „zakašnjelog razvoja“ koji treba biti shvaćen kao proces u kojem je država odigrala stratešku ulogu u koordinaciji tržišnih sila radi postizanja rasta i razvoja nacionalnog gospodarstva (Onis, 1991:110). Zemlje koje su svoje razvojne strategije utemeljile na skladnom odnosu i suradnji „snažne“ države i slobodnog tržišta u stručnoj se literaturi nazivaju *razvojne države*. Cilj je ovog rada pružiti sažeti prikaz razvoja ideje i koncepta razvojne države, objasniti njezine temeljne karakteristike te na temelju toga pokušati definirati odnos i ulogu države i tržišta u razvojnoj državi.

2. POVIJEST KONCEPTA, DEFINICIJA I KARAKTERISTIKE RAZVOJNE DRŽAVE

Koncept razvojne države prvi je put uveden i detaljno izložen u knjizi Chalmersa Johnsona *MITI and the Japanese Miracle* iz 1982. godine (Stubbs, 2009: 2). Ključan razlog njegovog uvođenja bilo je nadilaženje sveprisutne komparativne analize i isticanja razlika između sovjetskog i američkog pristupa organizaciji gospodarskog sustava. Stoga je jedan od temeljnih ciljeva knjige, u kojoj je Johnson analizirao industrijsku politiku Japana od 1925. do 1975. godine, bio ukazati na razlike u kapitalističkim sustavima SAD-a i Velike Britanije s jedne, te Japana s druge strane (Johnson, 1999: 32). U polit-ekonomskom smislu najveća je razlika između tih zemalja bila upravo u definiranju uloge i pozicioniranju države u gospodarskom sustavu. SAD i Velika Britanija prihvatile su koncept regulatorne države u kojem je najvažnija uloga državnog aparata osigurati efikasan institucionalni okvir koji stvara kompetitivnu okolinu za privatni sektor. Određivanje cijena, kamatnih stopa,

biranje pobjednika[†], tržišna koncentracija, zastupljenost određene vrste proizvoda, kao i strateško usmjerenje gospodarstva, u tim je zemljama većinom prepušteno tržištu te djelovanju i odlukama privatnog sektora. S druge je strane Japan, posebice nakon osnutka državne agencije MITI, razvio i implementirao koncept razvojne države.

U literaturi ne postoji jedinstvena definicija razvojne države (Pang, 2000: 61). Stubbs navodi preko petanest pokušaja definiranja tog koncepta od strane različitih autora koji su se tematikom razvojne države bavili u ekonomskom, političkom, sociološkom, institucionalnom, razvojnom, ali i povijesnom kontekstu (Stubbs, 2009: 5-9). Primjerice, Beeson navodi kako je razvojna država postala opći pojam kojim se opisuju države koje aktivno interveniraju u gospodarske i direktno usmjeravaju razvojne procese umjesto da se oslone na tržišne sile i mehanizam. Castells ističe kako se država može smatrati razvojnom ako svoju sposobnost provomiranja, poticanja i održavanja razvoja postavi kao temeljno načelo svoje legitimnosti. Linda Weiss smatra kako se pojam razvojna država počeo i simplificirati koristeći se kao sinonim za razvijene države istočne Azije. Chang razvojnu državu definira kao onu koja može stvoriti i regulirati odnos između ekonomije i politike koji može podržati održivu industrijalizaciju (Chang, 1999: 183). Iako ne postoji službena definicija ovog koncepta, većina je autora suglasna oko njegovih temeljnih karakteristika.

Johnson ističe četiri temeljne karakteristike razvojne države. Prva je karakteristika postojanje male, jeftine, ali elitne državne birokracije koja se sastoji od službenika s izuzetnim upravljačkim sposobnostima. Druga je politički sustav koji državnoj birokraciji daje dovoljan opseg djelovanja da može preuzeti inicijativu i učinkovito funkcionirati. Treća je usklađivanje državne intervencije s funkcioniranjem nacionalnih i inozemnih tržišnih sila. Konačno, četvrta je osnivanje vodeće institucije koja kontrolira industrijsku politiku preko utjecaja na planiranje i koordinaciju energetskog sektora, domaće proizvodnje, međunarodne trgovine, financijskog sustava i državnih sredstava (Johnson, 1999: 38-39). Leftwich proširuje Johnsonov opis i iznosi šest temeljnih karakteristika razvojne države: odlučna razvojna elita, relativna autonomija moćne i kompetentne birokracije, slabo i podređeno civilno društvo, učinkovito upravljanje ekonomskim interesima te legitimitet koji počiva na rezultatima (Stubbs, 2009: 6). Onis dodaje kako je jedna od temeljnih karakteristika razvojne države postavljanje ekonomskog razvoja, definiranog u terminima rasta, produktivnosti i konkurentnosti, kao temeljnog i jedinog prioriteta državne akcije (Onis, 1991: 111). U tom smislu treba napomenuti kako se razvojna država ne smije miješati s pojmom države blagostanja i socijalne države. Upravo će izostanak opredjeljenja razvojne države k postizanju ekonomske jednakosti i društvenog blagostanja omogućiti

---

[†] eng. picking winners – termin koji se odnosi na industrijsku politiku u kojoj država vertikalnim subvencioniranjem potiče sektore za koje smatra da stvaraju najveću dodanu vrijednost i/ili da mogu ostvariti nacionalne ciljeve, nap.au.

izbjegavanje sukoba ciljeva ekonomske politike (Onis, 1991: 112). Prema Stubbsu, ključno je obilježje da razvojna država, koja se zasniva na privatnom vlasništvu i funkcionirajućem tržištu, intervenira u gospodarski sustav kako bi promicala i predvodila ekonomski razvoj (Stubbs, 2009: 2).

Iz gore navedenog može se zaključiti kako ne postoji konsensus oko jednostavne definicije i jedinstvenih karakteristika razvojne države, što upućuje na specifičnost i kompleksnost samog koncepta. Međutim, ono što je sigurno jest činjenica da su zemlje istočne Azije, uz koje se vezuje nastanak tog koncepta, svoje razvojne strategije utemeljile na skladnom odnosu i suradnji snažne države i slobodnog tržišta. Budući da je temeljna razlika između kapitalističkog sustava SAD-a, Velike Britanije i većine zemalja EU s jedne, te Japana i zemalja istočne Azije s druge strane, upravo u ulozi države, u ostatku će se rada analizirati njezina uloga u gospodarskom sustavu razvojne države. Prvo će sažeto biti prikazane razvojne strategije Japana, Singapura, Tajvana, Južne Koreje i Hong Konga s posebnim naglaskom na ulogu države u kreaciji i implementaciji razvojnih strategija, a u zadnjem će se dijelu teksta pokušati sistematično prikazati uloga države i njezinih institucija u razvojnoj državi općenito.

3. RAZVOJNE STRATEGIJE ZEMALJA ISTOČNE AZIJE

Iako među zemljama istočne Azije postoji niz ekonomskih, političkih, kulturoloških i društvenih razlika zajednička im je karakteristika da su snažan razvoj u drugoj polovici 20. stoljeća ostvarile prihvaćajući koncept razvojne države unutar kojeg je u postizanju visokih stopa rasta i ekonomskog razvoja ključnu ulogu imala država. Te su zemlje slijedile specifičan oblik kapitalizma u kojem država ne djeluje pod pretpostavkom poželjnosti konkurencije kao mehanizma koji širi mogućnosti izbora te smanjuje cijene domaćim proizvođačima. Umjesto toga Japan, Južna Koreja i Tajvan stvorili su kapitalizam s malom političkom podrškom organizaciji rada i ostvarenju države blagostanja, visokim stupnjem merkantilizma i ograničenjem ulaska stranih investitora. (Pempel, 1999: 147-163). Te su zemlje koristile pristup kapitalizmu utemeljen na ekonomskom nacionalizmu, što potpuno odstupa od prevladavajuće teorije koja tvrdi da je izvor rasta u konkurentnosti i otvorenosti. Temelj razvoja tih zemalja bio je fokus na industrijalizaciju nasuprot maksimizaciji profitabilnosti na temelju postojećih komparativnih prednosti. Drugim riječima, tržišna je racionalnost bila ograničena prioritetom industrijalizacije. Ključ za uspješnu i ubranu industrijalizaciju bila je snažna i neovisna država koja je pružala direktan potisak djelovanju tržišnog mehanizma. Tržište je bilo vođeno koncepcijom dugoročne orijentiranosti na investicije oblikovane od strane državnih službenika. Upravo je ta sinergija između države i tržišta bila osnova za postizanje izvanrednog razvoja u tim zemljama (Onis, 1991: 110). Postavljanje jasnih ciljeva i prioriteta osnova je

svake strategije, a zadatak je države detaljnom analizom detektirati najveće potencijale gospodarstva i na temelju toga donijeti razvojnu strategiju s definiranim nacionalnim prioritetima. Također, država mora izgraditi i osposobiti institucije te stručnu i kompetentnu administraciju koja će strategiju implementirati te služiti kao podrška privatnom sektoru i tržištu.

Na primjeru Japana Johnson detaljno objašnjava kakvom je strategijom i kojim mjerama ta zemlja izgradila sustav u kojem je nositelj razvoja bila država, ali je njezino djelovanje bilo usklađeno s tržišnim mehanizmom, na temelju čega je postignut sinergijski učinak. Neke su od japanskih metoda bile uspostavljanje državnih (razvojnih) finansijskih institucija, upotreba jasnog planiranja i postavljanja vremenskog okvira korištenja poreznih poticaja, upotreba razvojnih planova kako bi se definirali ciljevi i smjernice za cijelo gospodarstvo te osnivanje brojnih formalnih foruma kojima je uloga propitivanje politika, pružanje povratnih informacija i rješavanje nesuglasica. Dalje, japanska je strategija bila usmjerena na uključivanje privatnog sektora u državno djelovanje kroz dodjeljivanje državnih funkcija određenim privatnim i poluprivatnim grupacijama. U određenim je sektorima pridana veća uloga javnim poduzećima kako bi se implementirale politike u inače visokorizičnim područjima, a da bi se osigurala efikasnost investicija osnovan je zaseban državni investicijski budžet koji je bio odvojen od državnog proračuna. Kako bi se potaknula inovativnost država je direktno ulagala, ali i promicala ulaganje u istraživanje i razvoj. A za privatni sektor gotovo najvažnija uloga države bila je stvaranje jasnih i jednostavnih zakona i administrativnih propisa koji omogućuju efikasno, sigurno i lako poslovanje privatnog sektora (Johnson, 1999: 39).

Iz japanskog je modela jasno vidljivo koliki je zapravo obujam, ali i kompleksnost državnog utjecaja i intervencije u gospodarskom sustavu razvojne države. Državne politike obuhvaćaju cijeli niz tehničkih, korektivnih, preventivnih i stimulativnih mjera koje su dio precizno razrađene strategije s jasno definiranim nacionalnim prioritetima. Očito je kako je uloga države u razvojnoj državi velika i važna te u velikoj mjeri nadilazi koncept države „noćnog čuvara“ za koji se zalažu nositelji ekonomske politike u SAD-u. Postoji niz institucionalnih, kulturoloških i socijalnih faktora o kojima ovisi djelotvornost i održivost ovakvog razvojnog modela. Predanost poslu, osjećaj odgovornosti, povjerenje, vizionarstvo, stručnost i kompetentnost, poštenje te postavljanje interesa zajednice ispred vlastitih ciljeva, samo su neka od obilježja društva u kojem model razvojne države može uspjeti, ali su ovi faktori zasebno područje koje je potrebno detaljno i stručno analizirati te ne predstavlja područje istraživanja i interesa ovog rada.

4. ULOGA DRŽAVE U RAZVOJNOJ DRŽAVI

Iako ne postoji jasna definicija razvojne države, a samim time ni jednoznačan zaključak koja bi trebala biti uloga države unutar tog koncepta, među mnogobrojnim je autorima ipak postignut konsensus oko njezinih najznačajnijih uloga. Autori su imali različiti pristup definiranju uloge države. Neki su u svojim radovima naglasak stavili na konkretnu ekonomsku i industrijsku politiku, a neki na oblikovanje institucija i strategija, kao i na vizionarsku ulogu države. Svaki od odabranih pristupa ukazuje na veliku, čak i ključnu ulogu države u ostvarivanju socioekonomskog razvoja.

Johnson i Wade u svojim su se knjigama orijentirali na definiranje uloge države kao nositelja planirane, usmjerene i strateške industrijske politike. Industrijska se politika, smatraju, ne smije smatrati zamjenom za tržišni mehanizam, već ona svojim svjesnim djelovanjem stvara i/ili mijenja tržišne poticaje kako bi utjecala na ponašanje proizvođača, potrošača i investitora. Ističući važnost međuzavisnosti tržišta i države, Johnson objašnjava kako pojam razvojne države podrazumijeva da obje strane koriste jedna drugu kako bi ostvarile razvojne ciljeve i osigurale održivost (Johnson, 1999: 60). Postavljanje jasnih nacionalnih prioriteta i ciljeva, promjena tržišnih poticaja, smanjivanje rizika i transakcijskih troškova, pružanje poduzetničke vizije, izgradnja vodećih razvojnih financijskih institucija, selektivno prioritarno kreditiranje, definiranje strateških sektora, jednostavno zakonodavstvo, uspostavljanje jasnih kriterija za dobivanje fiskalnih stimulansa, umjerena i upravljana liberalizacija tržišta, stvaranje stručne i kompetentne birokracije te donošenje sveobuhvatnih razvojnih strategija neke su od ključnih uloga države (Wade, 1990: 343-381).

Chang napominje kako temeljne uloge države koje on predlaže snažno nadilaze one koje su državi dodijeljene u neoklasičnoj teoriji (ispravljanje tržišnih neuspjeha i zaštita). Budući da postoje određene odluke koje se mogu donijeti i provesti isključivo na nacionalnoj razini, država, kao jedini subjekt koji ima potencijal i mogućnost zastupati nacionalne interese, mora formulirati jasnu viziju budućnosti cijele ekonomije kako bi se donijele ispravne odluke. Na taj način država poprima obilježje poduzetnika i njezina je uloga usporediti sve vizije koje postoje u društvu i među njima konsenzusom odabrati jednu prema kojoj će se oblikovati strategije na svim razinama. Ako postoji poduzetnička vizija na nacionalnoj razini, država mora izgraditi institucije koje će omogućiti njezino ostvarivanje. Međutim, proces izgradnje institucija nije jednostavan i može rezultirati mnogobrojnim sukobima, a uloga je države što više ublažiti te sukobe i njima upravljati (Chang, 1999: 195-198). Država koja želi uspješno provesti reforme i izgraditi čvrste i efikasne institucije mora biti predana ispunjavanju dugoročnih i vrlo kompleksnih ciljeva. Njezina je uloga u razvojnoj državi znatno veća nego u regulatornoj te stoga ima i veću odgovornost.

Zaključno, tip intervencije povezane s razvojnom državom utjelovljuje tri glavne komponente. Prvo, izravno vlasništvo i kontrola nad industrijskom

proizvodnjom ima puno manji značaj u odnosu na izgradnju ekonomske infrastrukture kroz obrazovanje, usavršavanje i istraživanja. Drugo, država ima ključnu ulogu u promicanju suradničkog odnosa između radnika i poduzetnika koje treba potaknuti da zajedno rade na ostvarivanju nacionalnih prioriteta. Treće je, a možda i najvažnije, da država preuzima ključnu ulogu u definiranju i izgradnji komparativnih prednosti. Država je uključena u stvaranje uvjeta za ekonomski rast i industrijsku prilagodbu, a to čini kroz suradnju i međudjelovanje s tržištem (Onis, 1991: 124). Temeljna je uloga države svoje politike, institucije i usluge oblikovati na način da budu kompatibilne s tržištem i tržišnim mehanizmom. Metaforički rečeno, odnos je države prema tržištu u razvojnoj državi onaj liberalnog roditelja prema djetetu u pubertetu. Iako mu dopušta da samo istražuje, donosi odluke, griješi i uči iz tih grešaka, on ipak postavlja određena ograničenja koja će ga zaštititi od tragičnih događaja (Evans, 2008: 16).

5. ZAKLJUČAK

Koncept razvojne države prvi je put uveden i detaljno izložen u knjizi Chalmersa Johnsona *MITI and the Japanese Miracle* iz 1982. godine. Iako ne postoji službena definicija ovog koncepta, većina je autora suglasna oko njegovih temeljnih karakteristika. Jedna je od temeljnih karakteristika razvojne države postavljanje ekonomskog razvoja definiranog u terminima rasta, produktivnosti i konkurentnosti, kao temeljnog i jedinog prioriteta državne akcije. U tom smislu treba napomenuti kako se razvojna država ne smije miješati s pojmom države blagostanja i socijalne države. Upravo će izostanak opredjeljenja razvojne države k postizanju ekonomske jednakosti i društvenog blagostanja omogućiti izbjegavanje sukoba ciljeva ekonomske politike.

Da bi se prioriteti i vizija razvojne države usmjerena na postizanje ekonomskog rasta i razvoja mogli ostvariti potrebno je izgraditi odgovarajući državni mehanizam te institucije. On je obilježen postojanjem malobrojne i jeftine, ali elitne državne birokracije koja se sastoji od službenika s izuzetnim upravljačkim sposobnostima te političkim sustavom koji državnoj birokraciji daje dovoljan opseg djelovanja da može preuzeti inicijativu i učinkovito funkcionirati. Potrebno je uspostaviti institucije koje će omogućiti usklađivanje državne intervencije s funkcioniranjem nacionalnih i inozemnih tržišnih sila te osnivanje vodeće institucije koja kontrolira industrijsku politiku preko utjecaja na planiranje i koordinaciju energetske sektora, domaće proizvodnje, međunarodne trgovine, financijskog sustava i državnih sredstava.

Budući da postoje određene odluke koje se mogu donijeti i provesti isključivo na nacionalnoj razini, država, kao jedini subjekt koji ima potencijal i mogućnost zastupati nacionalne interese, mora formulirati jasnu viziju budućnosti cijele ekonomije kako bi se donijele ispravne odluke. Na taj način država poprima obilježje poduzetnika i njezina je uloga usporediti sve vizije koje postoje u društvu i među njima konsenzusom odabrati jednu prema kojoj

će se oblikovati strategije na svim razinama. Ako postoji poduzetnička vizija na nacionalnoj razini, država mora izgraditi institucije koje će omogućiti njezino ostvarivanje. Međutim, proces izgradnje institucija nije jednostavan i može rezultirati mnogobrojnim sukobima, a uloga je države što više ublažiti te sukobe i njima upravljati. Država koja želi uspješno provesti reforme i izgraditi čvrste i efikasne institucije mora biti predana ispunjavanju dugoročnih i vrlo kompleksnih ciljeva. Odgovorna i strateški usmjerena država sposobna je izgraditi stabilan i održiv gospodarski sustav. Upravo je zbog toga potrebno istražiti na koji se način koncept razvojne države može prilagoditi globalnim ekonomskim, političkim, socijalnim i ekološkim promjenama koje su se dogodile na prijelazu 20. na 21. stoljeće.

LITERATURA

Chang, H.-J. (1999.), „The Economic Theory of the Developmental State“ u M. Woo-Cumings, *The Developmental State* (pp. 182-199), Ithaca, Cornell University Press

Evans, P. (2008.), *In search of the 21st century developmental state*, Sussex, Center for Global Political Economy

Johnson, C. (1999.), „The Development State: Odyssey of a Concept“ u M. Woo-Cumings, *The Developmental State* (pp. 32.-60.), Ithaca, Cornell University Press.

Onis, Z. (1991.), „The logic of development state“, *Comparative politics*.

Pang, E.-S. (2000.), „The Financial Crisis of 1997-98 and the End of the Asian Developmental State“, *Contemporary Southeast Asia: A Journal of International & Strategic Affairs*.

Pempel, T. (1999.), „The Developmental Regime in a Changing World Economy“ u M. Woo-Cumings, *The Developmental State* (pp. 137.-181.), Ithaca, Cornell University Press.

Stubbs, R. (2009.). „What ever happened to the East Asian Developmental State? The unfolding debate“, *The Pacific Review*.

Todaro, M., i Smith, S. (2006.). *Ekonomski razvoj*, Sarajevo, Šahinpašić.

Wade, R. (1990.) *Governing the market: Economic Theory and the Role of Government in East Asian Industrialization*, New Jersey, Princeton University Press.

Woo-Cumings, M. (1999.). *The Developmental State*, Ithaca, Cornell University Press.

Milan Deskar-Škrbić[‡]

RELATIONSHIP AND ROLE OF STATE AND MARKET IN THE DEVELOPING COUNTRY

Abstract

The role of state in the economy and the relationship between market forces and state intervention with regulation is one of the fundamental issues of political economy. Since the 1980s, neoclassical ideology has dominated the economic theory, while neo-liberalism has become the prevailing doctrine of most developed countries. On the other hand, the collapse of the Soviet Union and experience of the countries of South America and Africa, as well as of (South) Eastern Europe, backs up the attitude of the advocates of neo-liberal doctrine that statism usually results in economic, political and social instability. It can be concluded that at that time the prevailing theory and real experience justify the acceptance of attitude that a successful economic growth and development of a country require the role of state to be limited to a maximum and its economic functions to be reduced to a minimum. However, there are countries that have based their development strategies on a good relationship and cooperation between a strong state and free market. In literature, developmental states is the name for these countries with such approach to the organization of economic system. The aim of this paper is to give a summary of development of idea and concept of developmental state, as well as to explain its characteristics and on that ground try to define the relationship and role of the state and market in such a state.

***Key words:* State, market, development strategy, socio-economic growth, developmental state**

***JEL classification:* O10, P00**

[‡] Author is a graduate student at the Faculty of Economics and Business in Zagreb and demonstrator at the department of Macroeconomics and Economic Development and department of Finance

